

## THIÊN VIỆN BONGEUNSA

ĐỖ THỊ MINH THÚY<sup>(\*)</sup>

**T**hiền viện Bongeunsa là ngôi chùa nổi tiếng của Hàn Quốc không chỉ về giá trị lịch sử, văn hóa mà còn là một mô hình thành công trong việc mang lại lợi ích kinh tế từ các giá trị văn hóa truyền thống, bảo tồn, phát huy một cách hiệu quả di sản văn hóa.

Bongeunsa thuộc Samseong-dong, quận Gangnam-gu, thành phố Seoul, Hàn Quốc. Chùa được Quốc sư Ven.Yeonhoe xây dựng vào năm 794 sau Công nguyên dưới triều vua Wonseong. Dưới triều đại Joseon, sự phát triển của Phật giáo gặp nhiều khó khăn do chính sách đề cao Nho giáo bài Phật giáo. Thiền sư Ven.Bowu trụ trì tại Bongeunsa được coi là người có công chấn hưng Phật giáo, và là người đặt nền móng cho Bongeunsa phát triển, trở thành trung tâm Phật giáo Thiền tông tại Hàn Quốc. Trong suốt chiều dài lịch sử, mặc dù bị Nhà nước kiểm soát việc tuyển chọn sư sãi, Bongeunsa vẫn luôn giữ vai trò một trung tâm lớn đào tạo các vị thiền sư, đặc biệt là các thiền sư thuộc dòng Thiền thực hành ở Hàn Quốc.

Vào cuối triều Joseon, thiền sư Ven.Younggi cho xây dựng trong khuôn viên Bongeunsa, tòa nhà Pan-Jeon để chứa Kinh Phật, đến nay vẫn còn lưu giữ được 81 bản khắc gỗ Kinh Hoa Nghiêm nổi tiếng. Cũng trong thời gian này

Jeonghee Kim, bút danh Chusa là nhà giáo và là nhà thi pháp lớn nhất Hàn Quốc - người tạo dựng dòng thi pháp đặc biệt Chusache cư ngụ tại chùa.

Bước vào thời hiện đại, Bongeunsa trải qua các giai đoạn suy thoái. Thiền sư Ven.Youngam đã dần dần tập hợp đạo hữu Phật tử trên toàn quốc, phát triển Bongeunsa trở thành một ngôi đền lớn nhất hiện nay.

Vào năm 1960, viện dịch thuật Dongguk được thành lập tại đây và trở thành Viện hàng đầu dịch Kinh Phật từ tiếng Trung sang tiếng Hàn, ngôi chùa trở thành chiếc nôi của phong trào chấn hưng Phật giáo tại Hàn Quốc.

Bongeunsa hiện nay có quần thể kiến trúc khá bề thế, tổng thể có 10 cụm kiến trúc, điêu khắc đáng chú ý:

1. Cổng Như thị (Jinyeo-mun) với hàm ý bước qua ranh giới tượng trưng này ta sẽ tới một thực tại nguyên sơ như nó vốn có.

2. Điện Dharma (Beopwang-ru) là nơi gặp gỡ của các vị Thượng tọa và thực hành nghi lễ buổi sáng. Tại đây thờ 3.300 pho tượng Bồ Tát thu nhỏ nhằm tôn vinh lòng từ bi cứu nạn cứu khổ chúng sinh theo tinh thần Phật giáo đồng thời thể hiện tôn chỉ của ngôi đền về con đường

<sup>(\*)</sup>. TS., Viện Văn hóa. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

thực hành tu trì giữa nhân gian.

3. Nhà học (Seonbul-dang) được xây dựng dưới triều Joseon, là nơi giảng dạy, đào tạo thiền sư. Đây là một mẫu mực về kiến trúc cổ của Hàn quốc, có giá trị về lịch sử, văn hóa không thể tìm thấy ở các ngôi đền khác.

4. Đại diện (Daewoong-jeon) là tòa nhà trung tâm được ví như trái tim của Bongseunsa. Gian giữa thờ Phật tổ Như Lai, hai bên là Đức Phật A Di Đà và Đức Phật Dược Sư, tại đây diễn ra hầu hết các hoạt động thường nhật của ngôi đền.

5. Điện Jijang-jeon thờ Đức Phật Địa Tạng, người bảo hộ các linh hồn, vị Phật từ chối về thế giới cực lạc, ở lại nhân gian nguyện cứu tất cả các chúng sinh.

6. Điện Yeongsan-jeon được xây dựng ở vị trí cao nhất, từ đây có thể nhìn toàn cảnh khuôn viên Bongseunsa. Tòa nhà này tượng trưng cho đỉnh Vulture ở Ấn Độ, nơi Đức Phật Thích Ca Mâu Ni thuyết giảng Phật pháp. Để tái tạo bối cảnh lịch sử này, chính điện thờ tượng Đức Phật Thích Ca Mâu Ni, hai bên là 2 đệ tử xuất sắc Phật Ma ha Ca diếp và A Nan Đà cùng với 16 vị La Hán (được thể hiện trong tranh vẽ trên tường).

7. Điện thờ báu vật của thần Bắc Đẩu (Bukgeukbo-jeon). Việc thờ sao Bắc Đẩu cho thấy ảnh hưởng của Đạo giáo tới Phật giáo tại Hàn Quốc, đồng thời đây còn là sự tiếp nối việc thờ cúng bảy ngôi sao thuộc chòm sao Đại Hùng vốn được coi là các vị thần bảo trợ sinh sản, tuổi thọ, sự giàu có và mùa màng trong tín ngưỡng dân gian Hàn Quốc.

8. Thư viện (Pan-jeon) đã được đề cập ở trên, đây là tòa nhà lâu đời nhất trong khuôn viên Bongseunsa. hiện lưu trữ 3.438 bản kinh Phật, bao gồm bài luận cổ về Kinh Hoa Nghiêm. Đáng chú ý trên tường gian chính giữa treo một bức thi pháp được biết tới là tác phẩm cuối cùng của nhà thư pháp huyền thoại Jeonghee Kim.

9. Tại Bongseunsa có hai gác chuông khá đặc biệt, không phải về kiến trúc mà là về bốn kì vật treo bên trong gồm: một đại hồng chung, một giá chiêng, một giá trống và một con cá gỗ. Bốn vật dụng này được đóng lên vào mỗi sáng sớm và chiều tối nhằm cứu vớt tất cả sinh linh trong vũ trụ: Những âm thanh của chuông cứu vớt các linh hồn thoát khỏi Địa ngục; Những âm thanh của trống cứu vớt linh hồn các loài động vật; Những âm thanh của chiêng cứu vớt các linh hồn lang thang trong không trung, đặc biệt là linh hồn các loài chim; Âm thanh của cá gỗ cứu vớt linh hồn các loài vật lang thang trong nước... để đưa tất cả các linh hồn đó lên Thiên đường. Bên dưới tháp chuông là hồ nước tròn, chính giữa dựng tượng Đức Phật Quán Thế Âm Bồ tát trên tay cầm bình Cam lồ - vị Phật nghe, nhìn, thấu hiểu mọi nỗi khổ thế gian. Cụm kiến trúc bao gồm gác chuông, hồ nước và Đức Phật Quán Thế Âm Bồ tát mang tính biểu tượng về triết lí cứu độ chúng sinh của đạo Phật đồng thời ghi nhận dấu ấn Phật giáo Hàn Quốc.

10. Các pho tượng có giá trị về văn hóa, nghệ thuật tại Bongseunsa:

Đó là 4 pho tượng bằng gỗ tạc 4 vị vua Trời lấy nguyên mẫu từ văn hóa Ấn Độ. Theo truyền thuyết, mỗi vị trấn giữ một phương trời bảo vệ Phật tổ tu luyện trong rừng. Mỗi pho tượng là một tác phẩm đặc sắc trong loại hình tượng này tại Hàn Quốc với nét mặt nhân từ, nụ cười tuyệt đẹp.

Tượng Phật Di Lặc được tạc từ đá hoa cương cao 23m, mô tả Đức Phật đến thế gian cứu độ chúng sinh. Đây là một công trình đồ sộ, đá dùng xây tượng được lấy từ Iksan tỉnh Jeolla nơi Đức Di Lặc được đặc biệt tôn thờ. Bức tượng là minh chứng đức tin của các tín đồ Phật tử.

Ngày nay, Bongseunsa đã viết lên trang sử mới, trở thành trung tâm thực hành Phật giáo lớn nhất ở Hàn Quốc. Các nhà sư thực hành việc tu luyện Thiền bên cạnh các công việc xã hội. Việc quản lý tài chính của chùa được mở rộng với sự tham gia của Phật tử. Các Phật tử không chỉ tham gia tôn giáo một cách tích cực qua thờ cúng mà còn là các tình nguyện viên tham gia các công việc xã hội, giúp cho Phật giáo hiện đại Hàn Quốc vươn tới cộng đồng, mang những điều răn dạy của Phật tổ lan tỏa rộng khắp chúng sinh.

Để tạo nguồn tài chính duy trì hoạt động và phát triển, Bongseunsa có nhiều hoạt động kinh tế sáng tạo, thích ứng với nhịp sống hiện đại, năng động của một thành phố hiện đại như Seoul. Nổi bật là chương trình 2 ngày một đêm thực

hành Thiền tại chùa của các du khách với kinh phí 50.000won/người (được bắt đầu từ 2h chiều ngày đầu tiên, kết thúc vào 9h sáng ngày thứ hai). Lượng khách nhà chùa tiếp đón cùng lúc khoảng từ 10 đến 30 người. Du khách sẽ được trải nghiệm sống như một thiền sư, hưởng không khí trong lành tĩnh mịch với tiếng chuông chùa ngân nga trong đêm khuya thanh vắng, dự trà đạo, đàm đạo cùng các sư và thực hành thiền như lần tràng hạt, cúi lạy 108 lần.

Chùa còn có chương trình ngắn trong 2h tiếp đón từng nhóm du khách khoảng 5 người (khách nước ngoài được xếp lịch từ 2h đến 4h30 chiều ngày thứ 5 hằng tuần), đem đến cho du khách những trải nghiệm nhỏ về văn hóa Hàn Quốc và văn hóa Phật giáo gồm: tham quan chùa, dự trà đạo, thực hành thiền, làm đèn hoa sen với kinh phí 20.000won/ người

Việc lôi cuốn sự đóng góp của Phật tử tại Bongseunsa cũng rất đáng lưu ý. Nhà chùa cho xây dựng bên ngoài khuôn viên ngay gần cổng chính một cửa hàng gồm các gian bán đồ lưu niệm; gian bán thực phẩm đồ chay; gian bán quần áo, giấy dép (gồm đồ đã dùng và đồ mới tồn kho)... do Phật tử cúng tiến và được điều hành bởi các Phật tử. Hoạt động nhận mua bán tại cửa hàng đã đem lại nguồn thu đáng kể.

Bongseunsa báu vật trong di sản văn hóa Hàn Quốc, ngôi đền nghìn năm tuổi tràn đầy sức sống giữa một Seoul hiện đại./.